

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступниця директора з навчальної
роботи

Олена МІШКУЛИНЕЦЬ

«24» серпня 2025 року

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 2.4 Освітній менеджмент в ЗДО

(шифр, назва навчальної дисципліни)

підготовки фахових молодших бакалаврів

(назва освітньо-професійного ступеня)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 012 Дошкільна освіта

(шифр і назва спеціальності)

ВСТУП

Дисципліна «Освітній менеджмент в ЗДО» є складовою професійної підготовки майбутніх педагогів та керівників освітніх установ і спрямована на формування системи знань про управлінські процеси в освіті, розвиток практичних умінь і навичок організації ефективної діяльності закладу освіти в умовах сучасних викликів.

Розвиток української системи освіти відбувається в умовах глобалізації, європейської інтеграції та реформування управлінських структур. Заклади освіти різних рівнів потребують висококваліфікованих управлінців, здатних забезпечити стратегічний розвиток установи, ефективно використовувати ресурси, формувати конкурентоспроможне освітнє середовище та забезпечувати якість освітніх послуг.

Предметом вивчення є теоретичні основи та практичні механізми освітнього менеджменту, що охоплюють: планування, організацію, мотивацію та контроль діяльності закладу освіти; управління персоналом і розвиток кадрового потенціалу; забезпечення якості освіти та інноваційних змін; створення безпечного та комфортного освітнього середовища; взаємодію із зовнішніми стейкхолдерами та органами управління освітою.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Освітній менеджмент в ЗДО» має тісний зв'язок з іншими навчальними дисциплінами та освітніми компонентами, що забезпечує комплексну підготовку майбутніх педагогів, а саме: психологія, педагогіка, правознавство, охорона праці.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

Змістовний модуль I. Теоретичні і практичні аспекти менеджменту в освіті

Змістовний модуль II. Проектування менеджменту сучасних закладів освіти: особистісно орієнтований вимір

Процес навчання складається з теоретичних, семінарських і практичних занять, що проходять відповідно до законодавства України та інших діючих нормативних документів. Навчальна дисципліна складається з одного змістового модулю.

Таким чином, дисципліна забезпечує професійну підготовку майбутніх педагогів і керівників до ефективної організації та управління діяльністю закладів освіти в сучасному соціально-економічному та культурному середовищі.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти системи спеціальних знань з проблем та перспектив функціонування освітнього менеджменту та набуття практичних навичок управлінської діяльності у галузі освіти.

1.2. Завданнями дисципліни є розкриття основних теоретико-методологічних засад освітнього менеджменту, сприяння засвоєнню здобувачами освіти знань, формуванню в них практико-орієнтованих умінь з управління освітніми закладами різних типів, вироблення у здобувачів освіти якостей, що відповідають сучасній моделі менеджера освіти, формування комплексних компетенцій менеджера освіти та їх психолого-педагогічної готовності до здійснення управлінської діяльності.

В процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні:

- знати особливості, специфіку та роль менеджменту освіти у досягненні цілей розвитку закладу освіти;
- уміти ідентифікувати проблеми закладу освіти та обирати оптимальні методи їхнього вирішення;
- володіти навичками прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- демонструвати лідерські навички та вміння працювати в команді;
- уміти планувати і організовувати методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення закладу освіти;
- уміти впроваджувати освітні інновації у закладі освіти;
- розуміти механізм забезпечення конкурентоспроможності закладу освіти на сучасному етапі розвитку ринку освітніх послуг.

В результаті вивчення дисципліни «Освітній менеджмент в ЗДО» з відповідних спеціальностей та напрямів підготовки повинні бути здатними до вирішення професійних задач діяльності та мати такі основні загальних та професійних компетентностей з освітнього менеджменту:

Загальні компетентності:

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності:

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК15 Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

РН4. Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти.

РН7. Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти

РН12. Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії

РН19. Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

Програма курсу розрахована на 90 години. З них 36 годин – лекційних, 24 годин – практичних та семінарських, 30 година – самостійна робота. Форма контролю – залік (VI- семестр).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Теоретичні і практичні аспекти менеджменту в освіті

Тема 1. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності

Мета і завдання дисципліни. Генеза поняття «менеджмент» в науці і практиці. Етапи становлення менеджменту в історичному контексті. Розвиток освітнього менеджменту в Україні. Характеристика основних категорій «освітній менеджмент», «педагогічний менеджмент», «управління», «керівництво». Закономірності і принципи освітнього менеджменту. Основні функції менеджменту в системі освіти: планування, мотивація, організація, контроль.

Тема 2. Цілі, завдання, принципи менеджменту в системі освіти.

Методи управління в ЗДО Законодавча база сучасної системи освіти. Характеристика управління освітою в Україні. Органи управління ЗДО. Цілі і завдання менеджменту в ЗДО. Принципи менеджменту. Класифікація методів управління ЗДО. Інноваційні підходи до управління ЗДО. Сучасні методи і технології управління в дошкільній освіті.

Тема 3. Менеджмент інноваційних освітніх проєктів

Поняття про інноваційний менеджмент. Інноваційні процеси в сучасній системі освіти. Управління інноваційною діяльністю ЗДО. Інноваційна компетентність керівника освітнього закладу. Формування готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності. Специфіка стратегічного планування діяльності ЗДО. Проектування інноваційного розвитку освітнього закладу.

Тема 4. Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти.

Комунікація. Комунікації в процесі управління. Основні завдання інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Модель процесу комунікації. Основні стадії ефективної комунікації. Зовнішні та внутрішні комунікації. Формальні та неформальні комунікації. Інформація. Класифікація управлінської інформації. Вимоги до інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Інформатизація освіти. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури». Функції організаційної культури. Основні критерії оцінки організаційної культури.

Тема 5. Імідж сучасного закладу освіти

Проблема формування іміджу сучасного закладу освіти. Структура іміджу освітнього закладу. Етапи формування іміджу. Технології і стратегії формування іміджу. Інструменти педагогічного маркетингу. Взаємодія з різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості ЗДО .

Змістовний модуль 2. Проектування менеджменту сучасних закладів освіти: особистісно орієнтований вимір

Тема 6. Керівник сучасного ЗДО – освітній менеджер

Особистісні якості менеджера освітнього процесу. Характеристика поняття «управлінська культура». Цінності керівника та управлінська культура. Критерії ефективності професійної діяльності менеджера ЗО. Рівні діяльності менеджера у сфері освіти. Шляхи розвитку управлінської культури керівника. Поняття про підприємницьку компетентність керівника ЗО. Уміння й навички керівника для ефективного аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в ЗДО.

Тема 7. Керівництво і лідерство

Концепція лідерства в системі освіти. Вимоги до сучасного лідерства в освітніх організаціях. Роль лідера у командному підході в освітній організації. Стилi лідерства в освітніх організаціях. Soft Skills лідера в закладі дошкільної освіти.

Тема 8. Ділова кар'єра педагога

Ділова кар'єра та її організація. Принципи планування та управління діловою кар'єрою. Принципи кар'єрної стратегії. Ключові умови розвитку успішної кар'єри в закладах освіти. Менторство (наставництво) у професійній педагогічній діяльності.

Тема 9. Самоменеджмент і самомаркетинг педагогічного працівника дошкільної освіти

Самоменеджмент педагогічної діяльності. Визначення ціннісних орієнтирів. Самомотивування і самоконтроль. Технології тайм-менеджменту. Особливості стратегічного планування в педагогічній діяльності. Лайфменеджмент педагога: сутність та особливості.

Поняття про самомаркетинг. Конкурентоздатність сучасного педагога. Функції та етапи самомаркетингу. Форми самопрезентації. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності керівника ЗДО.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації [Електронний ресурс] : навч.- метод. посіб. / О. І. Мармаза. - Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. – 126 с.
2. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л. А. Мартинець. - Вінниця, 2018. – 196 с.
3. Найдъонов І. М. Основи освітянського менеджменту. Ч. II [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. М. Найдъонов. – Київ : ДП «Видавничий Дім «Професіонал», 2019. – 270 с.
4. Даниленко Л.І. Менеджмент інновацій в освіті / Л.І. Даниленко. – К.: Шк. світ, 2007. –120 с.
5. Демчук В.С. Основи освітнього менеджменту / В.С. Демчук. – К.: Ленвіт, 2007. – 263с.
6. Коберник О.М. Менеджмент в освіті : навчальний посібник / О. М. Коберник, М.І. Гагарін – 3 вид. – Умань: ВПЦ «Візаві». – 2017. – 242 с.
7. Освітній менеджмент: теорія і практика : зб. наук. праць / за заг. ред. І.В. Соколової, О.Б. Проценко. – Маріуполь : МДУ, 2013. – 216 с.
8. Черниш А.П. Менеджмент освіти: Навчальний посібник / А.П.Черниш. – К.: Видавництво «Університет» КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. – 324 с.

Додаткова література

1. Закон України «Про освіту» (Останні редакції, 2023).
2. Закон України «Про загальну середню освіту» (2020).
3. ДСТУ ISO 21001:2019 Системи менеджменту освіти.
4. Бойко, І. П. Інноваційні технології в менеджменті освіти. – Київ: Літера, 2021.
5. Пурій Г.М. Фандрайзинг як метод фінансового забезпечення закладів вищої освіти в умовах обмеженості бюджетних ресурсів / Г.М. Пурій, І.Р. Фляк // Актуальні питання розвитку науки та освіти (частина I): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 19-20 жовтня 2019 року. – Львів : Львівський науковий форум, 2019. – 56 с. – С. 26-28.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
2. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: індивідуальне і фронтальне опитування; оцінювання письмових завдань; самостійні роботи (перевіряються й оцінюються під час опитування та під час написання контрольних робіт, з урахуванням тем, які винесені на самостійну підготовку); дидактичне тестування; контрольні роботи; перевірка індивідуальних дослідницьких завдань; перевірка групових творчих завдань; практичні тренінги.

5. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: залік.